

Belediyelerin İstihdam Odaklı Sosyal Hizmet Uygulamaları

DOI: 10.26466/opus.450605

*

Umut Solmaz*

* Arş. Gör. , İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uyg. Bilimler Y.O., Avcılar/İstanbul/Türkiye
E-Posta: usolmaz@gelisim.edu.tr ORCID: [0000-0003-1112-3041](https://orcid.org/0000-0003-1112-3041)

Öz

Yerel yönetim kavramı, Osmanlı'dan beri var olan ve belediye sınırları içerisinde ikamet eden vatandaşlarına hizmeti amaçlayan kurumun temsili adıdır. Yerel yönetimler, uzak erimli olarak vatandaşların refahını sağlamak adına çalışmalar yapmayı amaçlamaktadır. Yapmış oldukları istihdam, sosyal entegrasyon çalışmaları bu amacı karşılamaya yöneliktir. Yapılan istihdam odaklı çalışmalar aslında birer sosyal hizmet uygulamalarıdır. Bu uygulamalar yerel yönetimlerde meslek edindirme kursları, engellilerin istihdamı gibi projelerle uygulanmaktadır. Çalışma kapsamında yerel yönetimlerin sosyal belediyeçilik rolünü ortaya çıkarma ve sosyal belediyeçilik kapsamında bölge sınırları içinde bulunan vatandaşlara yönelik ne tür istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarının yapıldığını tespit edip ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla konuyla alakalı literatür taraması yapılmış, ulaşılan kaynaklar bir düzen halinde sunulmuştur. Bu çalışmayla birlikte belediyelerin engelli, yaşlı, kadın gibi toplumdaki dezavantajlı bireylere yönelik olarak istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaların bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fakat topluma tekrardan adapte olma çabası içinde bulunan hükümlü bireyler ve engelli gibi dezavantajlı gruplara yönelik istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaların sınırlı kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İstihdam, Yerel Yönetim, Sosyal Belediyeçilik, Refah Devleti, Sosyal Hizmet.

Employment-Focused Social Work Practices of Municipalities

*

Abstract

The concept of local government is the representative name of the institution which has existed since the Ottoman Empire and aims to provide services to the public. Local governments are aiming to work to ensure the prosperity of citizens in a far-reaching manner. Their employment and social integration studies are aimed at this aim. Actually employment-focused works are called social service applications. These applications are implemented in projects such as vocational training courses and employment of disability in local administrations. Within the scope of the study, it was aimed to reveal the role of local administrations in social municipalities and to determine what kind of employment oriented social service applications are made to citizens within the scope of social municipalities. For this purpose, a related literature search was conducted and the resources reached were presented in a regular order. With this work, the municipalities have reached employment-oriented social work practices for disadvantaged people in society such as disabled, elderly, and women. However, employment-focused social work practices for disadvantaged groups such as convicted individuals struggling to cope with collective re-enactment have been limited.

Keywords: *Employment, Local Government, Social Municipality, Welfare State, Social Work.*

Giriş

İbn Haldun insanların toplumsal birer varlık olduklarını belirterek, yaşamlarını sürdürebilmeleri için birbirleriyle yardımlaşmak, tehlikelere karşı birbirlerini korumak, kısaca sosyo-ekonomik sorunlarını çözebilmek için bir araya gelmelerinin bir zorunluluk olduğunu belirtmiştir (Erdem, 1993, s.159). Bu da sonuç olarak yerel yönetim gibi bir yapının zeminini oluşturmuştur. Yerel yönetimlerin tanımında olduğu gibi ortak ve müşterek ihtiyaçların karşılanması bu temellendirmeye açıklamaktadır.

Yerel yönetim, kendi sınırları içinde bulunan halkın müşterek ihtiyaçlarını karşılamak adına çalışmalar yapan tüzel bir kişiliğe sahip yapıdır. Bu yapı içerisinde halkın sosyal, kültürel, maddi ve manevi her türlü ihtiyacının bütüncül bir yaklaşımla karşılanması amaçlanmaktadır ve özellikle ülkemizde yerel yönetimlerin bütüncül bir sosyal hizmet anlayışı içinde hizmet vermeye çalıştığı görülmektedir. Bu bütüncül sosyal hizmet anlayışının içinde yerel yönetimlerin yapmış olduğu istihdam odaklı çalışmalar önem kazanmaktadır. Çünkü yerel halkın istihdam sorununun çözülmesi, onların bütüncül bakış açısıyla refah seviyesinin arttırılmasının bir yoludur.

Belediyelerin sosyal belediyeçilik anlamında istihdam odaklı yapmış olduğu çalışmalar belirli bir düzlemde gitmektedir. Fakat bu çalışmalar maksimum seviyeye ulaşamamıştır. Bu yüzden ki çeşitli ilçelerde veya belediye sınırları içerisinde işsizlik ve istihdam sorunları hala devam etmektedir. Belediyeler talep gelmesi doğrultusunda istihdam çalışmaları yaparken arz odaklı bir çalışma bulunmamaktadır.

Belediyelerin istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarının amacı istihdam alanlarına iş arayanlarla işverenleri bir araya getirmek suretiyle katkıda bulunmak ve eğitimlerle istihdam edilebilirliği arttırmaktır. Bununla birlikte belediyelerin bu çalışmaları belirli düzlemde gitse dahi yeteri seviyeye ulaşamamıştır. Yeteri seviyeye ulaşamamasındaki sebepler arasında arz odaklı bir çalışmadan ziyade talep odaklı bir çalışmanın bulunması nedeni yer almaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yerel yönetimlerin sorumluluklarının gereği olan istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarının bir düzen halinde sunulması ve bunlara yönelik önerilerin ortaya çıkarılmasıdır. Araştırma

kapsamında 37 farklı belediyenin ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin faaliyet raporlarının literatür taraması yapılmış olup, istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları araştırılmıştır. Araştırmanın amacı, yerel yönetimlerin sosyal hizmet uygulamalarının içinde yer alan istihdam odaklı uygulamalarının önemini belirtmek ve yerel yönetimlerin sosyal belediyecilik kapsamındaki bu rolünün pekiştirilmesini sağlamaktır. Bu araştırma yapılırken 37 farklı belediyenin faaliyet raporları, internet web sayfalarında yer alan ve içerisinde "istihdam, kariyer ve meslek" kavramları geçen haber ve etkinliklerinden yararlanılarak bir düzen düzen içinde sunulmuştur.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, İstanbul'da bulunan 37 farklı belediyenin istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarını ortaya çıkarmak ve eksileri-artılarıyla ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda faaliyet raporlarındaki istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları ve verilerini ortaya çıkarmak adına belge tarama yöntemi kullanılmıştır. Belge tarama yöntemi, var olan kayıt ve belgelerden veri toplama tekniğidir. Bu belgeler arasında kayıt cihazları, CD'ler, kalıntılar vb. çok sayıda veri bulunmaktadır (Karasar, 2005, s.229).

Araştırmanın yöntemini oluşturan belge tarama yöntemine uygun olarak ikincil veriler içinden yazılı belge(Coşkun vd., 2017, s.79) olarak geçen faaliyet raporları dikkate alınmıştır. Bu belgeler belge tarama yönteminin türü olan genel tarama yöntemiyle toplanmıştır. Genel tarama yöntemi literatürde alan yazın taraması olarak da bilinmektedir (Şahin, 2017, s.173). Genel tarama yöntemi kapsamında belediyelerin sitelerinden son beş yıla ait olan faaliyet raporlarına ulaşılmış ve başlıklandırılarak sunulmuştur.

Yerel Yönetim ve Sosyal Belediyecilik Kavramı

Yerel Yönetim Kavramı: Kurumsal anlamda yerel yönetimlerin doğuşuna Avrupa'da 11. ve 12. yüzyıla rastlanmaktadır (Ersöz, 2004, s.51). Bu kavramla birlikte belediye yapılarında yeni bir sistem oluşturulmuştur.

Yerel yönetim, yönetim biliminde adem-i merkeziyet şeklinde kullanılan kavramdır. Adem-i merkeziyet kendi içinde ikiye ayrılmaktadır: Bunlar; yetki genişliği ve yerinden yönetim şeklindedir (Kaya, 2013, s.12).

Yetki genişliğinde ana kuruluşlar, ana kuruluştan uzaktaki örgüte, temel fonksiyonları yerine getirmelerine yetecek yetkileri kendi adlarına kullanmak üzere devretmektedirler (Kaya, 2013, s.12). Böylece işin yönetim ayağındaki sorumluluk yükü hafifleyecek ve devredilen yetki ile sorumluluk diğer bireylerin yönetimine kalacaktır.

Yerinden yönetim, yasalarla kurulmuş yönetim organizasyonlarının, aynı şekilde kanunların belirlediği veya merkeze ait olan başka fonksiyonları görebilmeleri için tüzel ve siyasal bazı yetkilerle donatılmalarıdır (Kaya, 2013, s.12). Yetki genişliğinden farklı olarak yönetimlerin kendi idari yapısı ve işleyişi bulunmaktadır. Fakat yetki genişliğinde sadece bir yetkinin başka bir organa devri söz konusudur.

Yerinden yönetimin iyi bir siyaset ve demokrasi okulu olduğunu söylemek mümkündür. (Yılmaz, 2014, s.9). Özellikle siyasetle uğraşan fakat belirli oranlarda gücü yetmediğinden dolayı siyasete bilfiil katılmayan bireyler için iyi bir katılım aracı olmaktadır.

Yerel yönetimlerin uygulamada olduğu sistemde yerinden yönetim kavramının gerekliliği önem arz etmektedir. Yerinden yönetim kavramının ortaya çıkmasında ise yerindelik ilkesi önemli olmuştur. Yerindelik ilkesinde birey merkezdedir ve hizmetlerin bireye en yakın birimden ulaştırılması amaçlanmaktadır (Artan, 2011, s.51).

Yerel yönetimler, sınırlar içerisindeki farklı boyutlardaki topluluklarda bulunan bireylerin, ortak ve yerel özellikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla hukuk çerçevesinde oluşturulmuş anayasal kuruluşlardır. Belediyelerin siyasi, yönetsel ve yer yönünden olmak üzere 3 türü bulunmaktadır (Kaya, 2013, s.12). Burada dikkat edilmesi gereken nokta, belirli sınırlar içinde olması, yerel nitelikteki ihtiyaçların karşılanması durumlarıdır. Yani yerel yönetimler adından da anlaşılacağı üzere bölgesel ihtiyaçları karşılamaktadır.

Sosyal devlet olma gereğinde sosyal ve ekonomik gelişme sorumluluğunda merkeziyetçi yaklaşımdan yerel yaklaşıma doğru bir yönelim bulunmaktadır (Koçak ve Beki, 2017, s.335).

Batı'da belediyelerce yerine getirilen kimi şehir hizmetlerinin, ilk zamanlarda, yerel halk ya da vakıflarca yapıldığı belirtilmektedir. Türkiye'de ise yerel yönetim sisteminin çok eski bir temelinin olduğunu söylemek mümkün değildir (Yılmaz, 2014: 10).

Osmanlı Devleti'nde, 1854 yılında kurulan İstanbul Şehremaneti, ilk modern belediye olarak kabul edilmektedir. İstanbul'da Şehremaneti'nin kurulmasında rol oynayan en önemli faktörün Kırım Savaşı olduğu tahmin edilmektedir. Rusya ile girilen bu savaşta Osmanlı Devleti'nin müttefiki olan İngiliz, Fransız ve İtalyan ordularının gelmesi ile birlikte şehrin nüfusu olağanüstü bir biçimde artmış ve bunun neticesinde temizlik, ulaşım ve sağlık sorunları büyüyerek içinden çıkılmaz bir hal almıştır (Yılmaz, 2014, s.11).

Cumhuriyet ile birlikte planlı kalkınmaya kadar yerel yönetimlere ilişkin bütüncül düzenleme, 1930'da faaliyete geçen 1580 sayılı Belediye Kanunu'dur. Kanuna ilişkin göze çarpan ilk husus, kanunun Cumhuriyetin ilk yıllarında bulunan ve 1929 maddi bunalımıyla tekrar eden katı ve merkeziyetçi yönetim şeklini gösterdiği realitesidir. Bu süreçte yerel yönetim ünitesi olarak il özel idareleri, il ve ilçe belediyeleri ve köyler bulunmaktadır. 1980'lerde ise bu yerel yönetim kavramına büyükşehir belediyeleri de ilave edilmiştir (Yılmaz, 2014, s.11-12).

Yerel yönetimlerin genel anlamda özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır;

- i. Coğrafi sınırlar içinde yer almak,
- ii. Genel faydayı gözetmek,
- iii. Karar organları seçimle belirlenmek,
- iv. Kararlarını merkezi yönetimden ayrı almak,
- v. Yaptığı tüm faaliyetlerde merkezî yönetimin denetiminde olmak,
- vi. Tüzel kişiliği olmak,
- vii. İdarî ve malî açıdan özerk olmak (Bengli, 2013, s.7).

Sosyal Belediyecilik Kavramı: Şehir idare yapısını ifade etmek için 19. yüzyıldan beri kullanılan belediye kelimesi, Arapça olarak şehir anlamına gelen beled veya belde kelimesinden türemiştir. Osmanlı Devleti'nde ise bugünkü formunu alması Tanzimat Dönemi'ne rastlamaktadır (Beki, 2008, s.20).

Sosyal belediyecilik ise; belediyelerin sosyal işlevlerini güçlendiren ve hayatta etkinliğini artıran politika olarak “ortaya konulan sosyal içerikli hizmetlerle hemşerilere yararlı yaşam kriterleri götürmeyi hedefleyen ve bütçelerine sosyal adalet getirici şekilde katkı yapan” bir belediyecilik anlayışı olarak nitelendirilmektedir (Güler ve Yılmaztürk, 2017, s.10).

Diğer tanımlamadaysa sosyal belediyecilik, sınırsal içerikli devlet masraflarını güçsüzlerin sosyal olarak korunmasını, parasal manada desteklenmesini amaçlayan, yerel seviyede sıhhat olanaklarının geliştirilmesine katkıda bulunan, sosyal adaletin ilerletilmesine destek olan, sosyal kazancın ilerlemesine yönelik etkinliklere önem veren fikriyat olarak ifade edilmektedir (Caner ve Ünal, 2014, s.37).

Sosyal belediyecilik anlayışı, belediyelerin sadece alt yapı gibi sorumluluklara sahip olmadığı, bununla birlikte sosyal sorunların çözülmesinde de ana rolü üstlenmiş olduğu bir model çizmektedir (Koçak ve Kavi, 2014, s.36). Bu bağlamda yerel yönetimler insanların sosyal ve kültürel yaşamlarına olumlu etki eden, bu konuda sorumlulukları alan bir hizmet şekli olarak yardıma ihtiyaç duyan kişilere yardım etmekle birlikte, bu kesimlerin muhtaçlık durumlarını ortadan kaldırmayı hedeflemelidir (Güler ve Yılmaztürk, 2017, s.10). Sonuç olarak sosyal belediyecilik, bireylerin ortak ihtiyaçlarını karşılayarak yöre halkının refahını üstte tutmayı hedefleyen bir belediye modelidir.

1990’lardan itibaren geçmişe göre nispeten kazançları artan belediyeler, hem eğitim ve kültür düzeyi yükselen ve kentsel sosyal hizmet isteği büyüyen nüfusun gereksinimini karşılamak için sosyal yardım ve sosyal hizmet merkezli sosyal politika çalışmalarına daha fazla zaman ayırmaya başlamışlardır. Geçmişte yoksul, kimsesiz, engelli ve yaşlı bireylere aşevlerinde sıcak yemek ve elbise verilmesi şeklindeki sosyal yardımlar, 1990’lardan sonra hem çeşit, içerik ve kapsam olarak artmış ve hem de ayrı ayrı belediye kurumları tarafından sağlanır hale gelmiştir. Engelli merkezleri, huzurevleri, kadın ve çocuk konukevleri, poliklinik ve sağlık merkezlerinin kurulması ve detaylı meslek ve beceri kazandırma eğitimlerinin verilmesi çoğu büyükşehir belediyesinin ana hedeflerinde bulunmaktadır (Ersöz’den aktaran: Toprak ve Şataf, 2009, s.12-13). Bu kapsamda belediyelere yüklenen sosyal hizmet görevlerinin yanında istihdam amaçlı sosyal hizmet uygulamaların da etkileşim halinde olduğu

görülmektedir. Belediyelerin sosyal hizmet uygulamalarında istihdam odaklı uygulamaları yakın tarihli gibi görünse de belirli bir sistem içinde olmadan ve yardım amaçlı istihdam uygulamalarının da eski tarihlerden beri varlığı bilinmektedir.

İstihdam Kavramı

İstihdam; kullanma, çalışma demektir. Ülkelerde, bir senedeki maddi etkinliklerde aktif halde olan birey gücünün; çalışma ve çalıştırılma seviyesi istihdamı ifade etmektedir. İstihdam basitçe işçilerin çalıştırılması veya üretim etkinliklerinde yer almasının gerçekleşmesi şeklinde tanımlanabilir (Bulut, 2010, s.4).

Tam İstihdam; Bir ekonomide cari ücret düzeyinde çalışma istek ve yeteneğine sahip herkesin iş bulabildiği istihdam düzeyidir. Yani emek arz ve talebinin hem nitelik hem de nicelik olarak eşleştiği durumdur. Tam istihdam ulaşılması güç bir hedef olmakla birlikte, özellikle iktisat teorisi alanında bir analiz aracı olarak kullanılmaktadır. Gerçekten de hemen hemen her ülkede nüfus çoğalmakta ve nüfusun içerisinde çalışmak isteyenlerin oranı da artmaktadır. Bu nedenle tam istihdamın sağlanması ve devam ettirilebilmesi, ancak istihdam hacminin devamlı olarak genişletilmesiyle olanaklıdır (Demirci, 2011, s.8).

Aşırı İstihdam; Bir ekonomide mevcut üretim faktörlerinin tümünün üretime koşulması halinde dahi üretilen mal ve hizmet miktarı toplam talebi karşılayamıyorsa aşırı istihdamdan bahsedilir. Böyle bir durum hem tam istihdam hem de eksik istihdam düzeylerine oranla yaşanması, gerçekleşmesi çok daha zor bir durumdur (Demirci, 2011, s.9).

Belediyelerde İstihdam Uygulamaları

Belediyeler, sosyal belediyecilik anlayışı çerçevesinde belirli uygulamalar yapmaktadır. Bu uygulamalar genel olarak dezavantajlı gruplara yönelik olmakta ve bu grupların içinde sınırları içinde bulunan işsiz ve ya vasıfsız elemanlar önem arz etmektedir. Bu kapsamda, yaklaşık olarak 37 ilçe belediyesinin istihdam projeleri ve uygulamalarına odakla-

nılmaya çalışılmıştır. 37 belediyeden önce ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu çalışmalar incelenmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstihdam Uygulamaları

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yayınlamış olduğu faaliyet raporları incelendiğinde istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları aşağıdaki gibidir;

Zihinsel Engelliler Beceri Kazandırma Birimleri: 17-35 yaşlarında, hafif-orta derecede engeli olan ve eğitilebilir-öğretilbilir niteliklere sahip engelli bireylerin öz bakım becerileri, sosyal beceriler ve mesleki eğitimlerinin yer aldığı eğitim birimidir (İBB Faaliyet Raporu, 2012, s.131.) Burada istihdam odaklı bir sosyal hizmet uygulamasından ziyade istihdama yol açacak uygulamaların yani eğitimlerin yer aldığı görülmektedir.

İstihdam Birimi: İSEM Kariyer Geliştirme ve İstihdam Destek Birimi'nce engellilerin iş yaşamına katılımında lazım olan müşavirlik ve eğitim faaliyetleri verilerek engellinin fiziksel ve psiko-sosyal nitelikleriyle uyumlu çalışma fırsatları araştırılmakta ve iş sahipleriyle irtibat kurulmaktadır (İBB Faaliyet Raporu, 2012, s.132). Bu birim eğitimin yanında uygun iş olanaklarını da ortaya koymaktadır.

Gençlere Yönelik Meslek Edindirme Hizmetleri (İSMEM): İstanbul'un Sokak çocukları problemini minimize etmek amacıyla oluşturulmuş bir birimdir. Birimde 14-25 yaş arası, sokakta yaşam sürdüren ya da sokakta hayatını sürdürme tehlikesi olan erkek çocuklarına hizmet verilmektedir (İBB Faaliyet Raporu, 2013, s.163-164). Sosyal hizmet açısından, sokak çocuklarının sokağa itilme nedenleri, ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerinin tespiti gibi durumlar için yararlı hizmetlerdir. 2016 yılında, seksen yatak sınırıyla İSMEM hayat yerleşkesinde çocuklar ve ergenler hizmet almıştır (İBB Faaliyet Raporu, 2016, s.138). Bu kuruluşta ikamet eden gençler kabiliyetlerine göre çeşitli mesleki eğitimlerden geçirilerek, istihdama hazır hale gelmeleri sağlanmaktadır.

Kariyer Eğitimi Günleri: Kariyer Eğitim Günleri, üniversitede eğitim gören veya mezun öğrencilerin; mezuniyet sonrası çalışma fırsatlarına yön vermek amacıyla 2004'ten günümüze dek verilen bireysel gelişim eğitimleridir. İstanbul Aydın Üniversitesi'yle ortaklaşa yapılan çalışmayla; belediyenin hizmetlerinden yurtdışından 26, İstanbul dışından 67, İstanbul'dan da 49 üniversiteden birey dâhil olmuştur (İBB Faaliyet Raporu, 2014, s.123). Burada geleceğe yönelik bir zemin hazırlayan uygulamanın varlığından söz etmek mümkündür.

Engellilere Yönelik İşe Yerleştirme Hizmetleri: İSEM Sosyal Servislerinde sorumlu sosyologlar aracılığıyla iş yaşamına dâhil olmak isteyen engellilerin CV bilgileri alınıp, İSEM Kariyer Geliştirme ve İstihdama Destek Birimi'ne iş takibi amacıyla ulaştırılmaktadır (İBB Faaliyet Raporu, 2013, s.168).

İş Kapısı Projesi: İstanbul'da ikamet eden, 19-30 yaşlarda, en az ilkokul mezunu olup işsiz ya da iş değişimi talep eden gençlerin mesleki ve teknik eğitimlerle bilgi ve yetenek kazanmalarını, Bu proje belediye tarafından yapılan istihdama yönelik mesleki kursları içermektedir (İBB Faaliyet Raporu, 2015, s.156). İstihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarının önemli göstergelerinden biri olan bu uygulama, yoksulluk sorununa çözüm bulmak adına yapıcı bir adım olarak değerlendirilebilir.

İSMEK

İstanbul'da ikamet eden bireylerin, eğitim gereksinimlerini karşılamak, mesleki ve sanatsal düzeylerini geliştirmek, onları aktif üretici kılmak, kültürel, kentsel ve sosyal ilerlemelere katkı sağlamak, kent kültürü ve yaşam sürdürmeye ilişkin bilgili hale getirmek maksadıyla oluşturulmuş yaygın yetişkin eğitimi çalışmasıdır (İBB Faaliyet Raporu, 2012, s.138).

İSMEK'in faaliyetleri; yaygın eğitim etkinlikleri, kursiyerlere ilişkin seminerler, yurt içi ve yurt dışı fuarlara iştirak etme, geziler, yarışmalar, kursiyerlere istihdam danışmanlığı, sosyal ve kültürel faaliyetlerle yayınlar biçiminde çeşitli alanları kapsamaktadır (İBB Faaliyet Raporu, 2013, s.171).

İSMEK'in yakın zamanda faaliyete koyduğu İstihdam Rehberliği alt projesi, en az bir eğitim-öğrenim senesinde öğrenimini bitirmiş ve sertifika almaya hakkı olan İSMEK kursiyerleriyle işverenleri bir araya getirmiştir. İSMEK kurslarına katılan ve kendi imkanı ile iş sahibi olan kursiyer sayısı ise 511'dir. İSMEK tarafından bugüne kadar İstihdam departmanı aracılığı ile 1.843 kursiyer, kendi imkânı ile 3.064 kursiyer olmak üzere toplam 4.907 kursiyerin iş sahibi olması sağlanmıştır (İBB Faaliyet Raporu, 2015, s.155). Sosyal hizmetin istihdam odaklı uygulamasının eğitim ve istihdam işbirliğinin bariz örneği olan alt proje, aslında İSMEK projesinin ne kadar faydalı olduğunun somut örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. İSMEK kurslarına katılan ve kendi imkânıyla iş sahibi olan kursiyer sayısı ise 1.134'dür (İBB Faaliyet Raporu, 2016, s.150).

Tablo 1. Yıllara Göre İstanbul Sanat ve Meslek Edindirme Eğitim Kursları Verileri

	Ölçü	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016
Kurs Merkezi Sayıları	Adet	228	235	238	237	238
Branş Sayıları	Adet	180	225	250	338	399
Kursiyer Sayıları	Kişi	216.500	225.866	211.367	227.935	251.998

Kaynak: (İBB Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Tabloda bulunan İSMEK eğitim faaliyetine bakıldığında kursiyer bireylerin her geçen yıl arttığı; branş sayılarında ise 2011'den bu yana ciddi oranda bir artışın olduğu görülmektedir. Kurs merkezleri tüm ilçelerde açılmak suretiyle dengeli bir dağılım sergilemektedir.

Tablo 2. Dezavantajlı Gruplara Yönelik Mesleki Eğitimler ve Katılan Kursiyer Sayısı

	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016
Mahkûmlara Yönelik Eğitimler	1685	1765	1533	1548	1280
Engellilere Yönelik Eğitimler	739	994	952	1052	1354
Psikiyatrik Sorunu Olanlara Yönelik Eğitimler	980	1667	1561	1104	1046
Huzurevlerine Yönelik Eğitimler	111	292	178	143	96

Kaynak: (İBB Faaliyet Raporu, 2012-2016).

İSMEK projesi kapsamında yapılan eğitimler istihdam odaklı da olduğundan verilmiş olan eğitimler dezavantajlı grupları kapsayacak şekilde geliştirilmiştir. Özellikle mahkûmlara yönelik eğitimlerin verilmesi, psikiyatrik sorunu olanlara yönelik verilen eğitimler ve huzurevlerinde kalan yaşlıların eğitimi gibi eğitimler bireylerin boş zamanlarını aktif olarak geçirmelerine (rekreatif faaliyetlerde bulunmalarına), istihdam için önünde bulunan engelleri aşmasına yönelik sosyal hizmet perspektifini tamamlayıcı bir rol üstlenmiştir.

İlçe Belediyelerin İstihdam Uygulamaları

Arnavutköy Belediyesi: Arnavutköy Belediyesi'nin sunmuş olduğu meslek edindirme kursları, istihdama ihtiyaç duyan bireylerin mesleki formasyonlarının olmaması sorununa bir çözüm bulmaktadır (<http://www.arnavutkoy.bel.tr/ic>). Proje her belediyede bulunan istihdam odaklı eğitim politikalarını içermekle birlikte kapsam ve içerik açısından büyüklüğü ile dikkat çekmektedir. Bu sayede daha çok kesime ulaşılarak dezavantajlı birey sayısı azaltılacaktır.

Arnavutköy Belediyesi'nin iki kurumu AYEM ve ABİM'in yürütmesinde İŞKUR'un da işbirliğiyle "Engelli ve İşveren Buluşmaları" yapılmaktadır. Meslek danışmanları beraberinde işveren ve engellilerin bulunduğu görüşmelerde, 64 engelli vatandaş iş sahibi olmuştur (<http://www.arnavutkoy.bel.tr/icerik/143>).

Bağcılar Belediyesi: Kadın ve Aile Kültür Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilen meslek edindirme kurslarıyla beraber kadın katılımcıların 160'ı mesleğe başlamış, 190'ı ise evinde üreterek aile ekonomisine yarar sağlamıştır. Çeşitli sebeplerle eğitim hayatına devam edemeyen ve mesleki eğitim alamayan kadınların varlığı düşünüldüğünde yerel yönetimin yapmış olduğu bu çalışma, sosyal hizmetin yerel yönetimlerde istihdam çalışmalarının örneğini oluşturmaktadır (<http://www.bagcilar.bel.tr/icerik/174>).

Büyükçekmece Belediyesi: Belediyelerin yapmış olduğu istihdam birimlerinden biri olan İstihdam Merkezi, Büyükçekmece yerel yönetim sınır-

ları içinde bulunan işsizlik sorununu çözmek amacıyla sosyal hizmet bilgi disiplini çerçevesinde hareket eden bir birim olarak oluşturulmuştur.

Sancaktepe Belediyesi: Belediyenin uygulamada iş sağlama adına önemli adımı olan **Kariyer Merkezi** müracaatçıların CV'lerinin oluşturulması, başvurularının alınması, uygun işin bulunması ve mülakatların gerçekleştirilmesi gibi işlevlerini yerine getirmektedir. Bu kapsamda yerel yönetim sınırları içindeki halkın önemli sosyal sorunlarından olan yoksulluk sorununa çözüm getirilmeye çalışılmaktadır.

Belediyenin bir önemli uygulaması ise meslek eğitim kurslarının verilmesidir. Bu kapsamda belediye sınırları içinde bulunan ve mesleki formasyonu olmadığından dolayı bir iş girişimde bulunamayan bireylerin iş hayatına katılmalarını sağlamaktadır (Sancaktepe Belediyesi, 2014, s.171).

Kariyer Merkezi olarak halkın bu kurslara daha rahat bir şekilde ulaşabilmesi için KOSGEB-Sancaktepe Belediyesi olarak ortaklaşa yapılan protokolle girişimcilik eğitimi verilmiştir. Ayrıca belediyeden belge alan girişimciler, işletmelerini Sancaktepe sınırları içerisinde açması durumunda, Belediye ruhsat ücreti almamaktadır (Sancaktepe Belediyesi, 2016, s.145). Burada yerel yönetim sınırları içinde bulunan halkın girişimcilik özelliklerini arttırarak ekonomik yoksunluklarının azaltılmasını amaçlamaktadır.

Tablo 3. Sancaktepe Belediyesi Kariyer Merkezi 2016 Verileri

Başvuru Sayısı	3554
Hizmet Verilen Firma Sayısı	786
İşe Yerleştirilen Kişi Sayısı	1017
Kurs Hizmeti ve Sertifika Alan Kursiyer Sayısı	667
Toplam İşe Yerleştirme (Son 7 Yıl)	16645
Genel Başvuru Toplamı (Son 7 Yıl)	49925

Kaynak: (Sancaktepe Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016).

Şişli Belediyesi: Şişli Belediyesi'nde bulunan toplum merkezlerinde, yerel yönetim sınırları içinde ikamet eden vatandaşların yararlanabileceği bilgi, bilinç ve beceri düzeylerini arttırmaya yönelik eğitim çalışmalarına yer verilmektedir. Bu merkezde mefruşat, resim, plates, ahşap bo-

yama, okuma yazma, kuaförlük, dikiş gibi kurslar verilmektedir (<https://www.sisli.bel.tr/icerik/top2018>).

Maltepe Belediyesi: Maltepe Belediyesi ve İstanbul Kalkınma Ajansı işbirliğiyle kurulan ve Altıntepe’de yerel yönetim alanında, iki sınıf, bir mutfak, bir restoran ve yönetici ünitelerden oluşan Girişimcilik Mutfağı’nda kadınlar eğitim almıştır ve 180 birey sertifika sahibi olmuştur (<http://www.maltepe.bel.tr/guncel/h>).

Kâğıthane Belediyesi: Yerel yönetim sınırları içindeki engelli bireylerin hayatlarını kolaylaştırmak amacıyla Engelliler Müdürlüğü’ne bağlı şekilde oluşturulan Engelliler Merkezi 2002 yılında Kağıthane’de çalışmalarına başlamıştır. Bu merkez toplamda 4739 engelliye ulaşmıştır (<http://www.kagithane.istanbul/kag>).

İstihdam perspektifinden bakılacak olursa bu merkez bireyi hem topluma uyum sürecinde desteklemekte hem de ekonomik seviyesini yükseltmesi adına eğitimler vermektedir.

Bahçelievler Belediyesi: Minimum düzeyde ilköğretim mezunu olup bir yerde çalışarak meslek öğrenme talebi olanların, yasa içerisindeki bir meslek alanında, mesleki eğitim merkezlerine kaydetmek şartıyla alınan öğrenime *çıraklık eğitimi* denir. Yerel yönetimler alanında bu eğitimin mesleki eğitim ismiyle geçmesine karşın geniş kapsamlı olan eğitimlerden biri olarak Bahçelievler Belediyesi bu alanda çalışmalar yapmaktadır. Bu eğitimlerin yararları incelendiğinde:

- Öğrenciler, sosyal güvenlik kapsamında olduklarından, sigorta primleri devlet aracılığıyla karşılanmaktadır.
- Askerlik işlemleri tecil edilmektedir.
- İşyerinde çalışan ve merkezde eğitimde olan çırakların sigorta primlerinin devletçe ödenmesi işverenin ekonomik sorumluluğunu minimize etmektedir. Çırak öğrencilere verilen maaşlar vergiden muaf tır.
- Çıraklık eğitimine devam edenler, belirli bir işyerinde çalıştıktan sonra herhangi bir istihdam sorunları bulunmamaktadır.

- Çeşitli nedenlerle eğitimini yarıda keserek çalışma yaşamına giren gençlerin eğitim gereksinimi sağlanmak şartıyla, eğitimde fırsat eşitliğinin gerçekleştirilmesine önemli düzeyde katkı sağlanmaktadır.

Üsküdar Belediyesi: Üsküdar Belediyesi'ne ait İstihdam Merkezi, etkinliklerini arttırmak için Kariyer.net'le işbirliği sözleşmesi imzalamıştır. Kariyer.net'le istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarına dijital bir boyutla destek vermiştir. Diğer belediyelerden farklı olarak sosyal medyayı kullanarak yerel yönetim sınırları içindeki halkına istihdam sağlamaya çalışmaktadır (<https://www.uskudar.bel.tr/tr/mai>).

Belediyenin bir başka uygulaması olan Değer Sensin Projesi, 18-29 yaş arası madde bağımlısı gençlerin hayata kazandırılması amacını taşımaktadır. Proje kapsamında madde bağımlısı gençlerin meslek sahibi birer birey olmaları ve hobi edinmeleri için çeşitli faaliyetler yapılmaktadır. Bu projeye, alanında uzman psikologlar rehberliğinde gençler ve aileleri için çeşitli eğitimler düzenlemektedir. Akabinde madde bağımlısı gençlere istihdam sağlanmaktadır (<https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/n>).

Üsküdar Belediyesi 2014 yılında Üsküdar İstihdam Merkezi'ni (ÜSİM) faaliyete geçirmiştir. ÜSİM'e Şubat 2017 itibarıyla 42.905 vatan- daş iş aramak amacı ile başvuru yapmış ve bugüne kadar 1.000'den fazla işveren ile çalışılarak 7.698 vatandaş istihdam edilmiştir (<https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/new>).

Zeytinburnu Belediyesi: AKDEM projesi ile birlikte işsiz bireylerin istihdam alanında İŞKUR'a kaydının yaptırılması ve yönlendirmelerin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. İŞKUR'a 2012 yılında 654 kişinin kaydının yapıldığı ve 2549 kişinin ise ilgili yerlere yönlendirmesinin yapıldığı görülmektedir (Zeytinburnu Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013, s.280).

Adalar Belediyesi: Adalar Belediyesi'nin yapmış olduğu projeler için web sayfası, faaliyet raporu incelemesi yapıldığında belediyenin istihdam odaklı bir sosyal hizmet uygulamasının bulunmadığı görülmektedir.

Avcılar Belediyesi: Almanya Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) ve Yuva Derneği ile birlikte GSP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na

başvurusu yapılan Suriyeli ve Türk kadın vatandaşların istihdamına yönelik proje ön kabul görmüş olmasına karşın uygulanamamıştır. Avcılar ilçesinde yaşayan vatandaşlara toplamda 11 meslek eğitim dalında kurs verilmiştir (Avcılar Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.80).

Bakırköy Belediyesi: Bakırköy Belediyesi'nin yapmış olduğu projeler için web sayfası, faaliyet raporu incelemesi yapıldığında belediyenin istihdam odaklı bir sosyal hizmet uygulamasının bulunmadığı görülmektedir.

Bayrampaşa Belediyesi: Sosyal servis biriminde çalışma arzusunda olan engelli bireylerle engelli işçi alacak olan işverenleri görüştürerek engellinin iş yaşamına dâhil olunması için destek olunmaktadır. Öncelikle işe yerleşmek isteyen engellinin özgeçmişini temin edilmekte ve engellilerin istihdamıyla alakalı faaliyetler yapan kurumlarla ya da çeşitli işverenlerle işbirliği yapılmaktadır (Bayrampaşa Belediyesi, 2012, s.101).

Bayrampaşa Kariyer Merkezi'ye işsiz veya işinde dönüşüm isteyen bireylere hizmet vermektedir. 2013 yılında 10150 kayıt alınmış olup; 4543 birey çalışmak için kariyer merkezi tarafından yönlendirilmiştir. 2013 yılında 3996 kayıt alınmıştır (Bayrampaşa Belediyesi, 2013, s.35).

Beşiktaş Belediyesi: Meslek edindirmenin istihdam için önemli bir adım olduğu gerçeğiyle hareket eden belediye, Rotary Kulübü ile meslek edindirme adına oluşturulabilecek kurslar için bir protokol anlaşması yapmıştır (<http://besiktas.bel.tr/Sayfa/7560/rotary....>,2018).

Çatalca Belediyesi :Çatalca Belediyesi'nde kurulmuş olan Halkla İlişkiler Birimi, istihdama yönelik kamu yararını gözetmektedir. Bu birimde sunulan hizmetler; iş arayanları kaydetmek ve kayıtlarını revize etmek, iş arayan kişilere uygun açık işleri aramak, iş başvurularını karşılamak ve takip etmek, işgücü uyum uygulamalarına başvuru yapmak ve takip etmek, işverenlerin işgücü isteklerini almak, sonuçlandırmak ve faaliyet göstermektir (Çatalca Belediyesi, 2016, s.159).

Esenyurt Belediyesi: Esenyurt Belediyesi, istihdam odaklı çalışmalar neticesinde bölgenin istihdam sorununu minimize etmek ve sosyal dev-

let anlayışını geliştirmek amacıyla bu merkezi kurmuştur. 2013 yılında kurulan merkezle iş talebinde bulunan bireylerin çalışacağı yeri görmelerini sağlamaktadır. Günde beş mülakat yapılarak istihdam oranının arttırılması amaçlanmaktadır (<http://www.esenyurt.bel.tr/ic2018>).

“İş’te Avantaj” isimli projede Esenyurt Belediyesi ve İŞKUR arasında imzalanan sözleşmeyle, ilçede yaşayan dezavantajlı kadınlara ilişkin “Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı” mesleki eğitimi sağlanmaktadır. (Esenyurt Belediyesi, 2015, s.133).

Ataşehir Belediyesi: Ataşehir Belediye Başkanlığı ile Ataşehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü arasında düzenlenen Meslek Edindirme Ve Sosyal Kültürel Kursları İşbirliği Protokolü dahilinde eğitimler verilmektedir. Bu protokolün amacı; çocukların, gençlerin, orta ve ileriki yaşlardaki vatandaşları bir meslek ve beceri sahibi yapmaktır. (Ataşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015, s.150).

Başakşehir Belediyesi: İŞKUR ile imzalanan sözleşmeyle, İşkur Hizmet Merkezi’ne dönüştürülen belediye birimi bireylerin iş taleplerini alma, firmalardan gelen iş talepleri doğrultusunda istenen vasıflara uygun işçi bulma, yeni istihdam alanları açma gibi fonksiyonları yerine getirmektedir. Bu kapsamda bu birim 2013 yılında 180, 2015 yılında 321 kişi istihdam etmiştir (Başakşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013-2015, s.72-81).

Tablo 4. İşkur Aracılığıyla Birime Başvuran Bireylerin Niteliksel Dağılımı (2015)

İş Başvuruları Nitelik Durumu	Yeni Başvuru		
Vasıfsız	157	Yeni Başvuru	273
Öğretmen	149	Belediyede iş istiyor	536
Muhasebe	81	İşe alınan	321
Temizlik-Çaycı	191	Yönlendirilen	410
Güvenlik-Bekçi	54	Ulaşılamıyor	25
Danışman	76	Olumsuz	28
Şoför	180	Yaş Aralıkları	
Mühendis	31	18-25	491
Tekstilci	43	26-35	516
Sekreter	47	36-45	366
Diğer	584	46 ve üzeri	220

Kaynak: (Başakşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015).

Beykoz Belediyesi: Yapılan çalışmalarla belediye işsizliği azaltmak ve vatandaşlarına meslek sahibi edindirmek için çeşitli sayılarda ve alanlarda kurslar vermiştir. Ayrıca 250 firmaya ziyaret düzenlemiştir. (Beykoz Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013, s.147).

Tablo 5. Beykoz Belediyesi 2014-2016 Sayısal Verileri

	2014	2015	2016
Firma Sayısı	1200	954	1500
İşe Yerleştirme Sayısı	1500	1188	1350

Kaynak: (Beykoz Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014-2016).

İşsizliği azaltmak ve istihdamı arttırmak için Kariyer Merkezi aracılığıyla; 100 ilçe sakinine Sosyal Medya Uzmanlığı kursu, 200 kişiye Çağrı Merkezi Elemanı kursu ve 1305 kişiye de Güvenlik Görevlisi kursu düzenlenmiştir. Eğitimini tamamlayan kursiyerlere sertifikaları verilmiştir (Beykoz Belediyesi Faaliyet Raporu,2014, s.221). Her belediyenin yaptığı çalışmalar arasında yer alan meslek edindirme kursları bu belediyede de aktif olarak bulunmaktadır.

Toplumda dezavantajlı kesimlerden olan engelli bireylerin işe alımda doğru değerlendirilmesi, çalışma hayatı ve sosyal hayata katılmaları amacıyla özel olarak uygulamalar yapılarak ve işverenlerle engelli bireyler bir araya getirilmiştir (Beykoz Belediyesi Faaliyet Raporu,2015, s.40).

Beylikdüzü Belediyesi: Eleman ihtiyacı olan işverenler taleplerini Kariyer Masası'na bildirmektedir. Buraya iş başvurusunda bulunan bireylerin mesleklerine ilişkin yönlendirmeleri yapılmaktadır. 2012 yılı içerisinde 2.402 vatandaşın iş başvurusu kaydedilmiş olup, bunlardan 317 birey mesleklerine uygun şekilde istihdam edilmiştir (Beylikdüzü Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.60). 2013 yılı içerisinde 2.402 vatandaşın iş başvurusu alınmış olup, 2013 yılında BEYKAM' a 3335 kişi başvurmuş, 6214 kişi işe yönlendirilmiş, 442 kişi de işe yerleştirilmiştir. (Beylikdüzü Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013, s.62). Her ay ortalama 975 kadar iş arayanın başvuru yaptığı Kariyer Merkezi'nde haftanın 3 günü işverenler ile iş arayanların bir araya getirildiği toplu görüşmeler ve seminerler düzenlenmiş, toplam 19.457 aktif iş arayan kaydına ulaşılmış olup

2016 yılı bazında veriler şu şekilde gerçekleşmiştir: Yıllık 466 kişi istihdam edilmiştir. Toplam başvuruların %7,6'sı işe yerleştirilmiştir (Beylikdüzü Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.70).

2014 yılında yapılan İSKİF'te Türkiye'de tanınmış, uzman çoğu konuşmacının katılımıyla seminer, panel ve oturumlar gerçekleştirilerek, fuara katılan kurumların işgücüne ilişkin istihdam politikaları konuşulmuştur. BEYKAM personeli fuarda danışan gençlere, vatandaşlara ve firmalara yönlendirme yapmıştır (Beylikdüzü Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.75).

Beylikdüzü Belediyesi sınırları içerisinde yaşayan kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını arttırıcı, kadınların her alanda olduğu gibi iş alanında da statüsünü güçlendirerek çalışmalarını sağlamayı amaçlayan Kadın İstihdamı ve Aile Birimi, 2015 yılında faaliyetlerine başlamıştır (Beylikdüzü Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015, s.59).

İş'te Destek projesi kapsamında gerçekleştirilen toplumsal cinsiyet farkındalığı konulu eğitim seminerleri, mahalle toplantıları ve BEYKAM ile ortak bir çalışma yürütülerek organize edilen eşleştirme toplantıları faaliyetlerinden 400 kadın ve 50 işletme yararlanmıştır. Proje süresince BEYKAM'a başvurarak istihdam edilen kadın sayısı 100'e ulaşmıştır (Beylikdüzü Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.66).

İş arayanlar ile işgücü arayan iş yerlerini eşleştirecek, geniş kapsamlı, kullanımı son derece kolay, etkin ve hızlı bir portal tasarlanmıştır. İnternet ortamında hizmet veren bu portalda; CV oluşturmak, işgücü ilanı vermek, bilgi güncellemek ve iş/işçi aramak daha pratik hale gelmiştir. Bu program, portal kullanıcılarına raporlar hazırlayarak yol gösterici bir nitelik de sunmaktadır. (Beylikdüzü Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.71).

Beyoğlu Belediyesi: BEYİM, sadece iş arayanlarla işverenler arasında aracı bir rol üstlenmemekte; aynı zamanda yerel yönetim sınırları içerisinde yaşayan, iş arayan, her yaşta insanın başvurabileceği bir eğitim ve kariyer danışmanlığı hizmeti olarak görülmektedir. 2015 yılında; bölgede bulunan işyerleri ziyaret edilerek İstihdam Merkezi hakkında bilgilendirme yapılmış, farklı işkollarından 11237 adet işyeri ziyaret edilmiştir (Beyoğlu Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015, s.40). 2016 yılı içerisinde; 12.212 vatandaşımızı çeşitli kurum/kuruluşlardaki işverenlere yönlendirdik.

dirmiş olup, bu yönlendirilen kişiler arasından 258 kişi verilen işi kabul etmiş ve istihdamı sağlanmıştır. (Beyoğlu Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.97).

Beyoğlu Belediye Başkanlığı, Türkiye İsrافی Önleme Vakfı ve Beyoğlu Sosyal Market Vakfı tarafından oluşturulan ve Beyoğlu ilçesinde ikamet eden yoksul kadınların ailelerine gelir getiren faaliyette bulunabilmeleri için küçük miktarda, hiçbir teminata dayanmadan ve güvene dayalı olarak verilen sermaye ile ilgili olarak 2016 yılında 234 bayana toplam 515.150,58 mikro kredi verilmiştir (Beyoğlu Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.187).

Çekmeköy Belediyesi: Sosyal dışlanmaya maruz kalmış bireylerin yeteneklerine uygun istihdam edilmeleri ve işsizlikle savaşmak amacıyla oluşturulan İstihdam Masası bireylerin iş gücü ve emek isteği kayıtları alınmıştır (Çekmeköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.80).

Tablo 6. Çekmeköy Belediyesi İŞKUR ve İstihdam Ofisi İstihdam Sayıları

	<i>İstihdam Ofisi</i>	<i>İŞKUR Hizmet Noktası</i>
2012	143	364
2013	192	463
2014	344	821
2015	211	X
2016	249	X

Kaynak: (Çekmeköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Belediye, kendi sınırlarında ya da İSMEK, Halk Eğitim Merkezi vb. kurumlarla bir arada mesleki eğitim kursları hazırlanmıştır. Hobi ve mesleki eğitim kurslarına 2011 yılında 9.054, 2012 yılında 14.004, 2013 yılında ise 12.255 kişi katılmıştır. Kurslar Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü organizatörlüğünde ve Belediyenin lojistik destekleri ile gerçekleştirilmektedir. 2013 yılı içerisinde 141 ayrı dalda toplamda 634 kurs verilmiş ve bu kurslara 12.255 kursiyer katılmıştır (Çekmeköy Belediyesi, 2013, s.150).

Eyüp Belediyesi: Eyüp Belediyesi'nin yapmış olduğu çalışmayla birlikte, yerel yönetim sınırları içindeki işsiz vatandaşlar için iş bulma girişimin-

de bulunmakta; istihdam kapasitesini arttırmak üzere faaliyet ve projeler geliştirmektedir (Eyüp Belediyesi, 2014, s.237).

Ayrıca ESKEP (Eyüp Sultan Kadın Emeği Projesi) kapsamında 210 çalışamayacak durumda olan kadın bireylerin el emeği ürünlerinin mağazada satışı gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında eve işveren firmalar ile görüşüp, çalışamayacak durumda olan 20 kadının evde iş imkânı sunulmaktadır (Eyüp Belediyesi, 2015, s.251). Bu birimin yapmış olduğu iş ve istihdam destek modelleri aşağıda yer almaktadır:

“İş Başvuruları ve Özgeçmiş Oluşturma, İş Bulma Danışmanlığı, Meslek Edindirme Kursları, Hasta Bakım Kursu, Güvenlik Personeli Kursu, Hazırlık Kursları, KPSS, YGS, İş Arayan ve İşveren Buluşmaları, SMS ve Telefon ile Bildirim, Toplu Mülakat, İŞKUR İrtibat, İşveren İrtibat (Eyüp Belediyesi, 2016, s.98).

Fatih Belediyesi: Engellilerin çalışma yaşamına ve toplumsal hayata net ve etkin bir şekilde adapte olmalarını sağlamak amacıyla Halk Eğitim Merkezi ile ortak yürütülen Engelliler İş Atölyesi kursları, 10 dalda 2012’de eğitime başlamıştır ve 54 kişi kaydolmuştur (Fatih Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.291).

İş arayan, çevresinde kendisini yönlendirecek kimseye sahip olmayan, etkin bir özgeçmiş hazırlamasını bilmeyen, işsiz vatandaşları desteklemek ve istihdam etmek amacıyla kurulmuş olan Kariyer Masasının faaliyet sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır: (Fatih Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.295).

Tablo 7. Kariyer Merkezi Sayısal Dağılım Tablosu

	2012	2013	2014	2015	2016
Başvuru	2475	2363	X	1403	1690
İş Alınan	500	286	X	270	252

Kaynak: (Fatih Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Fatih Belediyesi El Sanatları ve Meslek Edindirme Kursları, bireylerin öğrenim gereksinimini karşılamak amacıyla 7 eğitim bölümünde, 16 ana dal, 48 farklı dalda, 38 usta eğiticile hizmet sağlamaktadır. Fatih Belediyesi sınırları içinde bulunan bireyin katılabileceği kurslar, katılım-

cılara meslek edindirmeyle beraber hobilerin geliştirilmesiyle rehabilitasyon sağlamaktadır (Fatih Belediyesi, 2015, s.306-307).

Gaziosmanpaşa Belediyesi: Belediyenin, lise son sınıf öğrencilerine ilişkin, okul sonrası çalışma yaşamlarına sağlıklı yön verebilmeleri ve kariyerlerini yapılandırma yardımcı olacak bilgilerin paylaşıldığı eğitimler yapılarak bütün lise son sınıf öğrencilerine ulaşıldığı sonucuna ulaşılmıştır (Gaziosmanpaşa Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.51). Burada sosyal hizmetin biraz daha eğitici rolü üzerinde durulmuştur. Bireyler eğitilerek iş hayatına alıştırmakta ve istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları yerini bulmaktadır.

Belediye tarafından açılan Kadın Koordinasyon Merkezi, kadınların mesleki ve hobi eğitimlerinde kendilerini geliştirmesi amacıyla hazırlanan kursların ardından açılan bir kurs merkezi olmuştur (Gaziosmanpaşa Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.50).

Gopkent istihdam projesi gopkent.com sitesinden ilçe sınırlarında kayıtlı olan işyerlerinin bulunduğu, iş arayanların özgeçmişlerini paylaşabileceği ve iki tarafın iletişime geçmesine olanak sağlayan bir projedir. (Gaziosmanpaşa Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.59).

Güngören Belediyesi: Belediyelerin istihdam sorununu çözmek veya azaltmak adına yaptığı çalışmalar arasında bulunan kariyer merkezi, istihdam merkezi gibi çalışmaların bir örneğinin Güngören Belediyesi'nde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu merkezin istihdam sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 8. Güngören Belediyesi Kariyer Merkezi İstihdam Sayıları

2012	2013	2014	2015	2016
868	633	315	x	x

Kaynak: (Güngören Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Kadıköy Belediyesi: İŞKUR hizmet noktası, İŞKUR aracılığıyla bireylerin istihdam sorununu çözmek amaçlı oluşturulmuştur. Bu hizmet noktası aşağıdaki faaliyetleri yapmaktadır;

- ✓ İş arayışındaki bireyleri kaydetmek ve revize etme, iş arayanın yapısına uygun işleri ortaya çıkarmak ve İşsizlik Sigortası başvuru dilekçesini kaydetmek,
- ✓ Özel sektördeki işverenin isteklerini işlemek ve sonuca vardır-mak (Kadıköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.116).

Tablo 9. Kadıköy Belediyesi Engelli İstihdam ve Kariyer Merkezi Sayıları

	2012	2013	2014	2015
Kayıt yaptıran birey sayısı	201	190	189	97
İstihdam Edilen Birey Sayısı	154	129	62	81

Kaynak: (Kadıköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

İşitme engellilerin kaliteli istihdama ulaşımını sağlamak maksadıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve AB'nin desteklediği «Dezavantajlı Kişilerin Sosyal Entegrasyonu ile İstihdam Edilebilirliklerinin Geliştirilmesi» Hibe Programı'na başvuru gerçekleştirilmiştir (Kadıköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.184). 19 Ekim 2015 tarihinde KEİG Platformunun düzenlemiş olduğu "Özel İstihdam Büroları ve Geçici İş İlişkisinin Kadın İstihdamına Etkileri"ne yönelik düzenlenen toplantıya katılım sağlanmıştır (Kadıköy Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.78).

Kartal Belediyesi: Meslek Edindirme ve Eğitim Kursları, İstanbul bünyesinde bulunan belediyelerin genelinde verilen eğitimleri kapsamaktadır. Bu eğitimler içinde giyim-dikiş, aşçı yardımcısı, makine nakışı, iğne oyası, ev tekstili ve diğer eğitimleri kapsamaktadır. Eğitimlere ilişkin sayısal bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 10. Kartal Meslek Edindirme Kursları Sayısal Dağılımı

2012	2014	2015	2016
1910	1000	625	709

Kaynak: (Kartal Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Belediye-İŞKUR işbirliğiyle 2010'da ortaklaşa açılan masa, iş arayanları kaydetmekte ve kayıtları revize etmekte, iş talep edenlerin niteliğine uygun işler aranmakta, iş başvuruları alınmakta ve başvuruların takibi yapılmaktadır (Kartal Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.148).

İşçi personele yönelik toplu çalışma sözleşmesi sendika üyelerinin sosyal, maddi ve kültürel seviyelerini arttırmaya, çalışanların insani saygısına yakışır ve çağın ihtiyaçlarına uyumlu yaşayış seviyesine erişmeleri için kabul edilebilir ücret almalarını, işyerlerinde sosyal güvenliğin, iş ve işçi sağlığı için lazım olan düzenlemelerin yapılmasını amaç edinmektedir. Bu kapsamda 01.03.2012 tarihinde belediye ile Disk Genel-İş arasında işçi personele yönelik toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır (Kartal Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.138).

İstanbul Kalkınma Ajansı Çocukların ve Gençlerin Girişimcilik, Beceri ve Geleceklerini Destekleme Mali Destek Programı kapsamında, HABİ-TAT ile mesleki ve bilgilendirici eğitimlerin düzenlenmesi konusunda işbirliği içerisinde, 8 Mayıs 2012 tarihinde başvurusu yapılan "Kartal Gençlik Kariyer Merkezi Projesi", İSTKA tarafından desteklenmiştir (Kartal Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.148).

Belediye, ve S.S. Kartal Kadın Kooperatifi işbirliği ile 2010'dan beri faaliyetini gösteren bu proje, 2015 yılında dar gelirli kadınların ekonomik hayata katılımları artırılarak girişimcilikleri desteklenmektedir. Haftanın dört günü Hamam Sokak adlı mekânda pazarlar oluşturulmaktadır. 2015'te 61 kadın pazardan faydalanmıştır (Kartal Belediyesi Faaliyet Raporu, 2015, s.97).

Küçükçekmece Belediyesi: İŞKUR ve Küçükçekmece Belediyesi arasında 22.03.2010 tarihinde yapılan "İŞKUR Hizmetlerinin Sunumuna İlişkin Protokol" içeriğinde iş arayışında olan ve işverenlerden alınan bilgilerin müdürlükte bulunan personellere verilen sorumlulukla İŞKUR hizmetleri verilmektedir. Bu hizmetler; "İş arayanları kaydetmek ve revize etmek, iş arayanın özelliklerine göre sorgulama yapmak, başvuru almak ve takip etmek, İşsizlik Sigortası başvuru dilekçesini kaydetmek, işe uyum programlarına başvurmak ve takip etmek, işverenin talebini almak ve sonuçlandırmaktır" (Küçükçekmece Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013, s.274).

İstihdam ve Kariyer Merkezi, İŞKUR'la beraber programladığı ve uyguladığı İMEP (İstihdam için Meslek Edindirme Projesi) kapsamında yapılan kurslarla, katılan kursiyerlere farklı alanlarda eğitimler verilerek mutlak iş gücüne kalite kazandırılmasının hedeflendiği projelerde önem-

li konumda bulunmaktadır (Küçükçekmece Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.271).

Pendik Belediyesi: Pendik Belediyesi, İstanbul ili içinde bulunan belediyelerde olduğu gibi sosyal hizmetin istihdam odaklı uygulamalarını geliştirmek adına faaliyette bulunmuştur. Bu faaliyetler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 11. Pendik Belediyesi'nin Faaliyetleri

Faaliyet İsmi
Engelli bireylere yönelik mesleki eğitim kurslarının düzenlenmesi, Kadın vatandaşları meslek edinmelerini sağlayacak eğitimlere yönlendirerek çalışma olanakları sunulması, Avrupa Birliği Hayat boyu Öğrenme (Leonardo da Vinci Yenilik Transferi) Programı içerisinde yürütülen 256.385,30 € bütçeli "Çalışan Gençlerin Mesleki ve Sosyal Entegrasyonu (Comprehensive Program for Socialand Vocational Integration of YoungWorkers)" projesi tamamlanmıştır. Avrupa Birliği Hayat boyu Öğrenme (Leonardo Da Vinci Yenilik Transferi) programı kapsamında yürütülen 366.891,00 € bütçeli "Üniversite Mezunu Bayan Stajyer Yetiştirme (GET Mobile)" Projesi tamamlanmıştır. Gedik Üniversitesi yönetim kadrosu organizatörlüğünde yapılan "Üniversite Sanayi İşbirliği: Ortak Girişim Ortak Gelecek" adlı projeye dâhil olunmuştur.

Kaynak: (Pendik Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Sarıyer Belediyesi: Sarıyer Belediyesi, sosyal hizmet odaklı istihdam çalışmalarına kendi birimlerince bir program yapmamış olup; İŞKUR faaliyetleri ile çalışmalarına devam etmektedir. Bu sayede yerel sınırlar içindeki halkın sorunlarına çözüm bulmaya çalışmışlardır.

Tablo 12. İŞKUR aracılığıyla İstihdam Edilen Bireylerin Sayısı

2012	2013	2014	2015	2016
1360	161	257	291	1203

Kaynak: (Sarıyer Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

2012 yılı nisan ayında faaliyete başlayan Sarıyer Mikro kredi Merkezi imkânları kısıtlı olan kadınlara kredi imkânı sağlamıştır. Kurulduğu günden beri 1.200'den fazla kadına kredi imkânı sağlayan merkez yıl içerisinde 179 girişimci kadına kredi kullandırarak hem ekonomiye hem

de aile bütçelerine katkıda bulunmaları sağlamıştır. 2015 yılında Marmara Bölgesi'nin en hızlı gelişen Mikro kredi Merkezi seçilen Sarıyer Şubesi, 2016 yılında da herhangi bir fon desteği olmaksızın kendi fonunu dağıtabilen, kendi masraflarını çıkardıktan sonra, kâra geçen şube konumunu devam ettirmiştir (Sarıyer Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.177).

Silivri Belediyesi: Kariyer ve İstihdam Ofisi, yerel yönetim sınırları içinde bulunan bireylerin istihdam sorununu çözmek adına belediye tarafından oluşturulmuş ofistir. Bu ofiste bireylerin iş başvuruları alınıp, firmalarla iletişim kurulmaktadır. 2010'dan beri faaliyet gösteren bu nokta, kariyer ve istihdam ofisi gibi İŞKUR aracılığıyla eğitim sağlamak, bireyleri istihdam etmek amaçlı olarak açılmıştır. Bu uygulamada iş bulamayan Roman vatandaşların sosyal yararı sağlanırken bölgeye çevresel yarar da sağlanmıştır (Silivri Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.89).

İşverenlerin istekleriyle iş sahibi olmayan bireyler ve çalışanları ilgilendiren mesleki eğitimlerle vatandaşların istihdam sorununa çözüm bulmaya çalışmıştır. Verilen eğitimler; "Alüminyum Doğramacı, Tekstil Dikiş Operatörü, Zihinsel Engelli ve Yaşlı Bakıcısı, Mekanik Bakım Onarımcı, Girişimcilik, Tekstil Ütücü vb. eğitimlerdir (Silivri Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.89).

Aydın Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi, İŞKUR, KOSGEB, SGK ve bölgedeki elli firmanın stantlarının olduğu ve konferanslar verilerek iş arayanlarla iş sahiplerinin bir araya gelmesi sağlanmıştır (Silivri Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.89).

Tablo 13. Hizmetlerin Sayısal Dağılımı

	2012	2013	2014	2015	2016
Kariyer İstihdam Ofisi	2048	1336	1252	1027	1703
İŞKUR Hizmet Noktası	2087	1564	2257	3600	5900
Toplum Yararına Çalışma Programı	50	50	50	50	50
Meslek Eğitimleri	423	149	---	640	516

Kaynak: (Silivri Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Sultangazi Belediyesi: İstanbul Kalkınma Ajansı'nın 2010 Yılı Mali Destek Programlarından "Sosyal İçerme ve Toplumsal Bütünleşme Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı'na başvurulmuş "Yaşlılara Bakım, İstihdama Katılım" Projesi" kapsamında parasal hibe alınmış, belediye öncülüğünde ilçede 01.07.2011-30.06.2012 tarihleri arasında yürütülmüştür (Sultangazi Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.180).

Projeye ilçede yaşayan 15-40 yaşlarda en az ilkokul mezunu 120 işsiz kadın/erkek, yaşlı-hasta bakımına ilişkin 90 saati teorik 40 saati uygulamalı olmakla birlikte 130'ar saatlik eğitim görmüşlerdir. Eğitimlerin bitiminde başarılı olan 115 katılımcı "Bakım Elemanı" sertifikası almıştır. 28 Haziran 2012'de 150 kişilik sertifika töreni yapılmış, katılımcılara sertifikaları verilmiştir (Sultangazi Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.190).

Sultangazi Belediyesi'nin İlçe Halk Eğitim Müdürlüğüyle ortaklaşa yapılan meslek edindirme kursları; meslek sahibi olmayanlar için yönlendirici bir çalışma olmuştur. Cumhuriyet ve 75. Yıl Bilgi Evleri ile 50.Yıl Kültür Merkezi'nde yapılan meslek edindirme kurslarında 2013 senesinde 339 kurs verilerek, 7.927 kişi meslek sahibi olmuştur. Kurslarda Milli Eğitim Bakanlığı sertifikalı bilgisayar kullanımı, el sanatları, giyim, ev mefruşatı, aşçılık, muhasebe, makine nakışı, modelistlik, okuma yazma, kuaförlük ve çoğu alanda eğitimler verilmiştir (Sultangazi Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.180).

14-18 yaş arasında denetimli serbestlik ile serbest kalmış mahkûmlara yönelik İstanbul Denetimli Serbestlik Müdürlüğü işbirliği ile gerçekleştirilmesi planlanan Çam' da Hayat Var adlı proje ilgili İSTKA (İstanbul Kalkınma Ajansı)' dan 465.000,00 TL destek alınmıştır. Proje devam etmektedir (Sultangazi Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.71).

Sultanbeyli Belediyesi: İŞKUR hizmetlerini talep eden, iş arayanları kaydetmek ve güncellemek, özelliklerine uygun işleri aramak, iş başvurusunu almak, işsizlik sigortası başvurusu kaydetmek, işe uyum programlarına başvurmak ve takip etmek isteyen 156'sı ilçe dışı olmak üzere toplam 2700 vatandaşına hizmet sunmuştur (Sultanbeyli Belediyesi, 2012, s.151).

2015 Mart ayında faaliyetine başlayan Kariyer Merkezi, 4200 iş arayan müracaatı almış ve bunlardan %60-65 yönlendirme yapmak suretiyle iş

bulmuştur. Kariyer merkezinde iki personel çalışmaktadır (Sultanbeyli Belediyesi, 2015, s.167).

Bu projenin amacı, ülkemize yerleşmiş eğitim, dil ve sosyoekonomik açıdan sorunlar yaşayan mülteci yetişkin kadınların sosyal hayata kazandırılması ve verimli bireyler olarak iş gücü piyasası içerisinde kalmasını sağlamaktır. Bu projenin hayata geçmesiyle birlikte Suriyeli kadınlar hayat mücadelesinde kendi ayakları üzerinde duracak, eve ekmek getirebilme gücünü bulmuş olacaklardır (<http://www.togemder.org.tr/bir...>,2018).

Tuzla Belediyesi: Yerel yönetim sınırları içindeki halkın istihdam sorununa çözüm bulmak amacıyla geliştirilen birim şu faaliyetleri yürütmektedir: iş arayışındaki bireyleri kaydetmek ve revize etmek, iş arayanın yapısına uygun işleri aratmak, İşsizlik Sigortası başvuru talep dilekçesini kaydetmek, mesleki eğitim kurslarına başvurmak ve süreci izlemek, özel sektördeki işverenin isteklerini listelemek ve sonuçlandırmak, hak edişine göre şirket firma unvanı, adresi, telefon bilgilerini bir klasörde toplamak vb. şeklindedir (Tuzla Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013, s.101). Bu proje ile 2012 yılında 4035, 2014 yılında Tuzla İstihdamın İyileşmesini Sağlama Projesi kapsamında 165, 2015 yılında 3576, 2016 yılında ise aynı proje kapsamında 110 kişi istihdam edilmiştir.

Tuzla Belediyesi ve İstanbul Kalkınma Ajansı işbirliğiyle Anne Çocuk Eğitim Modeli ile Kadın İstihdam ve Kariyer Merkezi'ni faaliyete gerçekleştirilmiştir. Projede 18-40 yaşlarında çocuğu olan annelere yönelik mesleki eğitimler, idareci geliştirme programı, kariyer gelişim eğitimleri ve işe geçiş eğitim seminerleri verilmiştir (Tuzla Belediyesi Faaliyet Raporu, 2016, s.148).

Ümraniye Belediyesi: Ümraniye Belediyesi Meslek Edindirme Kurslarında 18 yaşından büyük kadınlara eğitim verilmektedir. Kültür merkezlerinde verilen bu eğitimler; ahşap, bilgisayar, çocuk gelişimi eğitimi ve psikolojisi gibi mesleki içerikli eğitimlerden oluşmaktadır ve 23 branştan oluşmaktadır (Ümraniye Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012, s.178).

Ümraniye Belediyesi'nin bir farklı programı olan ve Türkiye İş Kurumu ile birlikte yürütülen ve talep odaklı işlemlerle vatandaşın işsizlik sorununa çözüm bulmaktadır. Ayrıca vatandaşları gerekli mesleki eği-

timlere yönlendirerek iş bulmasına da yardımcı olmaktadır. Burada sosyal hizmetin aracılık rolü devreye girmektedir (Ümraniye Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013, s.180).

Sosyal yardım projeleri kapsamında belediyenin yapmış olduğu projeler içinde yer alan bu proje, çocuklarına hem annelik hem de babalık yapan veya eşi çalışamayacak durumda olduğu için geçim mücadelesi veren kadınların kendi ürettikleri ürünleri satmasını amaçlayan bir projedir. Bu proje 2013 yılında itibaren yürürlüktedir (Ümraniye Belediyesi Faaliyet Raporu, 2013, s.189).

Proje, belediye tarafından sosyal yardım projeleri kapsamında yapılmış olup, İŞKUR ile birlikte yürütülmektedir. Projenin hedef kitlesi Hanımeli Çarşısı projesi ile aynıdır. Kursiyerler 6 aylık bir eğitim ve uygulama ile sertifika almaktadır. Böylece istihdamı sağlanmakta ve onlara yaratıcı bir iş imkânı oluşturulmaktadır (Ümraniye Belediyesi Faaliyet Raporu, 2014, s.198).

Tablo 14. Projelerle İstihdam Edilen veya Yararlanan Bireylerin Sayısal Dağılımı

	2012	2013	2014	2015	2016
İstihdam	1606	2058	4137	9481	---
Bürosu					
Meslek Edindirme	1088	1095	1225	1061	1189
Kursları					
Hanımeli Projesi	---	17 dükkân- 75 pazar	16 dükkân- 247 pazar	10 dükkân- 144 pazar	16 dükkân- 245 pazar
Hanımşef Projesi	---	---	24 kişiye sertifika	--	--

Kaynak: (Ümraniye Belediyesi Faaliyet Raporu, 2012-2016).

Sonuç ve Öneriler

Yapılan literatür taraması ve incelemeler sonucunda belediyelerin istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarına bakıldığında;

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu çalışmalarda engelli, işsiz genç vb. durumlarda olanlara yönelik istihdam çalışmalarının olduğu görülmektedir. Belediyenin en önemli çalışmaları arasında yer alan İSMEK mesleki kurs adına potansiyel olarak bulunmaktadır. Her yıl

ortalama 200.000'in üstünde bireye kurs imkanı sağlanmaktadır. Bir ülkenin istihdam yönünden gelişmesi adına kurs potansiyeli olarak önemli bir sayı olarak görülmektedir. Buna ilaveten İSMEK projesiyle birlikte mahkumlara, engelli bireylere, psikiyatrik sorunları olan bireylere ve huzurevlerine verilen mesleki eğitim kursları ilçe belediyelerin mahkum, psikiyatrik sorunu olan bireylere yönelik olarak eksik kaldıkları alanları kapatmaktadır.

İlçe belediyelerin çalışmalarında dikkat çeken proje ve çalışmalar ile benzer yönler bulunmaktadır. Arnavutköy Belediyesi'nin çalışmalarında 64 engelli bireyin iş sahibi olması, Bağcılar'da 160 kadının kendi işini yapması, Avcılar Belediyesi'nin 11 farklı dalda meslek kursu vermesi çoğu ilçe belediyesinde ortak çalışmalar ve sayılar olarak görülmektedir. Fakat Üsküdar Belediyesi'nin Kariyer.net ile protokol anlaşması yapması, Değer Sensin projesi ile madde bağımlısı gençlere iş imkanı sağlaması ve 7698 kişi ile büyük oranda istihdam sağlaması; Bahçelievler Belediyesi'nin "Çıracılık Eğitimi" adı altında mesleki kurslar vermesi; Beşiktaş Belediyesi'nin Rotary Kulübü ile anlaşma yapması; Gaziosmanpaşa Belediyesi'nin gopkent.com adlı siteyle iş ilanlarının takip edilmesini sağlaması; Sarıyer Belediyesi'nin "Mikro Kredi Uygulaması" ve Sultangazi Belediyesi'nin "Çam'da Hayat Var" projesiyle serbest kalmış mahkumlara istihdam sağlaması sosyal hizmetin istihdam odaklı bakış açısından önemli ve diğer belediyelerden ayıran projeler arasında yer almaktadır.

İlçe belediyelerin çalışmalarına bakıldığında genel olarak belirli alanlara odaklanılmasına karşın eksik bulunan alanlar bulunmaktadır. Genel olarak belediyelerin yılda 200 ve üstü sayıda istihdam olanağı sağlayabildiği görülmektedir. Buna ek olarak her belediyenin bir kariyer merkezinin bulunması olumlu bir durumdur. Belediyelerin yapmış olduğu çalışmalarda genel olarak kadın ve gençlere yönelik olarak çalışmalar bulunmasına karşın eksik alanlar bulunmaktadır. Belediyelerin işe yönlendirme çalışmalarının sayıca fazla olmasına karşın istihdam sayılarının az olması olumsuz bir durumdur. Genel olarak bu hizmetlerle beraber yerel yönetimlerin kalkındırılması amaçlanmış ve o bölge sınırları içinde bulunan halkın maddi ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmiştir. Yapılan bu hizmetler yerel yönetim sınırları içindeki halkın ihtiyaçlarını karşılamada yeterli fakat sayıca arttırılmalıdır. Bu hizmetler bireylere yeni iş kapılılarıyla mikro düzeyde bireye, makro düzeyde ise devlet ve topluma

fayda sağlayarak çeşitli faaliyet kollarında hizmet etme gibi bir anlam taşımaktadır.

Genel olarak belirli kitlelerin hedef alındığı; bu kitlelerin kadın, genç bireyler gibi aktif istihdam politikalarına katılabilecek kişilerden oluştuğu ve ayrıca engelli bireylerin sosyal entegrasyonunu sağlamak adına çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Fakat yerel yönetim sınırları içinde bulunan ve sosyo-ekonomik yoksunluk içinde olan hüküm giymiş bireylere yönelik istihdam odaklı bir sosyal hizmet uygulamasının bulunmadığı görülmektedir.

İstanbul sınırları içinde bulunan belediyelerin istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları belediyeler arasında farklılık göstermektedir. Her belediyenin sosyal hizmet uygulamalarını bütüncül bir şekilde uygulaması açısından istihdam alanında uzman bireyler tarafından belediyelere oryantasyon programları uygulanmalıdır.

Belediyeler yönetmelikleri ve yönergeleri gereğince hareket etmesi açısından belediyelerin yönetmelik ve yönergelerinin düzenlenmesi adına politika yapıcı ve uygulayıcıları arasında toplantılar yapıp yönergeler ve yönetmeliklerde düzenlemelere gidilmelidir.

Sosyal belediyecilik gereği yapılan çalışmalar içinde bulunan istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları Adalar ve Bakırköy Belediyesi'nde yeteri düzeyde bulunmamaktadır. Bu belediyelerin faaliyet raporları ve web siteleri incelendiğinde bu uygulamalara karşılaşılamadığından belediyelerle birebir görüşmelerin yapılması yerinde olacaktır.

Belediyelerin yapacağı çalışmaların koordinasyon ve eşgüdümünün maksimum düzeyde olması için sosyal yardım hizmetleri müdürlüğü veya sosyal yardım müdürlüğünde sosyal hizmet uzmanlarının istihdam edilmesi gerekmektedir.

Sosyal belediyecilik anlayışı içinde olan belediyelerin çalışmalarına bakıldığında engelli bireylere yönelik yapılan istihdam uygulamalarında eğitebilir-öğretilbilir nitelikte olan bireylere yönelik çalışmaların olduğu görülmektedir. Fakat engelli bireylerin her birinin toplum içinde bir birey olduklarını hissetmeleri adına çalışmaların yapılması gerekmektedir. Engelli bireylere yönelik yapılacak olan kümülatif içerikli etkinliklerle eğitebilir-öğretilbilir nitelikte olmayan bireylerin de çalışma hayatına katılmaları için eğitimleri yapılabilmektedir. Bu eğitimlerin uzmanlarıyla iletişim adına belediyelerin iletişime geçmesi gerekmektedir.

Ülkemizde son zamanlarda sayıları artan göçmen bireylere yönelik çalışma izinleri olmamasından dolayı yerel yönetimler tarafından verilen istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları bulunmamaktadır veya sayıları çok azdır. Bu yüzden ki sosyal belediyeçilik anlayışında olan belediyelerin çeşitli STÖ aracılığıyla eşgüdümsel bir biçimde projeleri yapmaları gerekmektedir.

Yerel yönetimlerin merkezi yönetime karşı sorumluluğu düşünüldüğünde yerel yönetimlere verilen eğitimlerin yanı sıra merkezi yönetimin de bu konuda bilinçlenmesi adına sosyal hizmetin istihdam odaklı uygulamaların da olduğunu anlatacak uzmanların eğitimler vermesi gerekmektedir. Merkez idarede çalışan personele verilen eğitimler yerel yönetim uygulamalarının daha da çeşitlenmesine ve daha faydalı olmasına katkı sağlayacaktır.

EXTENDED ABSTRACT

**Employment-Focused Social Work Practices of
Municipalities**

*

Umut Solmaz

İstanbul Gelişim University

Local government is a legal entity that works to meet the common needs of the public. In this structure, the social, cultural, material and spiritual needs of the people especially in our country, is intended to meet a holistic approach. It is seen that local governments are trying to serve in a holistic social work approach. Although the studies that municipalities have focused on employment in terms of social municipality in a certain level. These studies have not reached the maximum level. At this point, unemployment and employment problems still remain in various districts or municipal boundaries. Municipalities do not have a supply-oriented study while conducting employment studies in line with demand. The aim of employment-oriented social work studies of municipalities is making a contribute to employment areas to meet job seekers and employers to increase employability through job trainings. The purpose of this study is to provide information about advantages and disadvantages of employment-oriented social work practices of 37 different municipalities in Istanbul by using document scanning method that used for data collection technique from existing records and documents in activity reports. Municipalities generally make directed to disadvantaged groups practices within the framework of social municipality understanding. In this context, this paper is focused on the employment projects and practices of approximately 37 district municipalities. Before the examination of 37 municipalities, the starting point is determined to Istanbul Metropolitan Municipality. The principle of subsidiarity was important in the emergence of the concept of decentralization which is important in the system where local governments are in practice. Local governments are constitutional organizations which is established within

the framework of law to meet the common and local needs of individuals in communities of different sizes within borders. The concept of social municipality is a model where municipalities do not only have responsibilities, but also social municipality is a policy that strengthens the social functions of municipalities and enhances the effectiveness of life in municipalities. Since the 1990s, municipalities have started to make service-centered social policy efforts to meet the growing population needs, education and culture levels as a urban social services goal. In the past, social assistance in the form of hot meals and dresses to poor, orphan, disabled and elderly individuals has increased after 1990s by municipal institutions in terms of content. It is observed that there are employment activities of Istanbul Metropolitan Municipality, disabled and unemployed young people. One of the most important project of the municipality is the ISMEK vocational course which has a higher number of courses potential for the development of a country in terms of employment. In addition, vocational training courses in ISMEK project offered to prisoners, disabled people, people with psychiatric problems and people in nursing homes. In the work of Arnavutköy Municipality, it is seen that 64 disabled individuals have a job, 160 women in Bağcılar do their own job and Avcılar Municipality gives vocational courses in 11 different branches and most of them are seen as joint studies and numbers in the district municipality. But the Üsküdar Bele-diyesi has signed a protocol with Kariyer.net, providing the job opportunities for substance addicts with young people and providing employment with 7698 people. Bahçelievler Municipality "Apprenticeship Training' to give vocational courses; Beşiktaş Municipality has signed a contract with Rotary Club; Gaziosmanpaşa Municipality provides job tracking with gopkent.com website; The ır Micro Loan Application diğer by the Sari- can Municipality and the Sultangazi Municipality's Hayat Life in the Pine mahk project are among the projects that differentiate the social services from the employment-oriented point of view and distinguish it from other municipalities.

There are similar aspects within the projects are needed to draw attention in the studies of the district municipalities. After this study examination, we should make a advice list such as ; in order to act in accordance with the regulations and guidelines of municipalities, mee-

tings should be held between policy makers and practitioners and regulations and regulations should be made if there is a need, to ensure the coordination of the studies to be carried out by the municipalities, social workers should be employed in the social welfare office, They can be trained to participate in working life with cumulative content activities for people with disabilities. According to data from 37 different municipalities employment-oriented social service practices given by local governments is not enough especially permission of employment for migrant. For this reason, municipalities with a social understanding of municipalities need to increase the projects in a coordinated manner through various non-governmental organizations (NGOs).

Kaynakça/References

- Arnavutköy Belediyesi, Haberler. 19.05.2018 tarihinde <http://www.arnavutkoy.bel.tr/icerik/199/6108/ayem-ve-asyam-yeni-binasinda.aspx> adresinden alınmıştır.
- Arnavutköy Belediyesi, Haberler. 19.05.2018 tarihinde <http://www.arnavutkoy.bel.tr/icerik/143/6107/abim-is-basinda.aspx> adresinden alınmıştır.
- Artan, T. (2011). *Yeni yerel yönetim yapılanmasında sosyal hizmetler: İstanbul Örneği*. (Doktora Tezi). Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Erişim No: 291492).
- Ataşehir Belediyesi. (2013). *Faaliyet raporu*. Ataşehir Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.atasehir.bel.tr/faaliyet-raporlari>
- Ataşehir Belediyesi. (2015). *Faaliyet raporu*. Ataşehir Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.atasehir.bel.tr/faaliyet-raporlari>
- Bağcılar Belediyesi, Haberler. 19.05.2018 tarihinde <http://www.bagcilar.bel.tr/icerik/174/7768/kursa-katildilar-meslek-sahibi-oldular.aspx> adresinden alınmıştır.
- Başakşehir Belediyesi. (2013). *Faaliyet raporu*. Başakşehir Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://basaksehir.bel.tr/icerik/2271/-faaliyet-raporlari?open=0?open=681>

- Başakşehir Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. Başakşehir Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://basaksehir.bel.tr/icerik/2271-/faaliyet-raporlari?open=0?open=681>
- Başakşehir Belediyesi. (2016). Başakşehir Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://basaksehir.bel.tr/icerik/2271/faaliyet-raporlari?-open=0?open=681>
- Bayrampaşa Belediyesi. (2012). *Faaliyet Raporu*. Bayrampaşa Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.bayrampasa.bel.tr/-icerik.asp?is=270q1347q10q1270q1116q10q12q1hadq1qpis>
- Bayrampaşa Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Bayrampaşa Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.bayrampasa.bel.tr/-icerik.asp?is=270q1347q10q1270q1116q10q12q1hadq1qpis>
- Bayrampaşa Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Bayrampaşa Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.bayrampasa.bel.tr/-icerik.asp?is=270q1347q10q1270q1116q10q12q1hadq1qpis>
- Beki, A. (2008). *Türkiye’de sosyal belediyeçilik uygulamaları(Ümraniye Belediyesi Örneği)*. (Doktora Tezi). Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Erişim No: 253670).
- Bengli, V. (2013). *Yerel Yönetim Ombudsmanı ve Türkiye’de Uygulanabilirliği*. (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Erişim No: 336248).
- Beşiktaş Belediyesi, Haberler. 11.05.2018 tarihinde <http://besiktas.bel.tr/-Sayfa/7560/rotary-ile-meslek-edindirme-ismirligi> adresinden alınmıştır.
- Beykoz Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Beykoz Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.beykoz.bel.tr/dokumanlar/-raporlar>
- Beykoz Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Beykoz Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.beykoz.bel.tr/dokumanlar/-raporlar>
- Beykoz Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. Beykoz Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.beykoz.bel.tr/dokumanlar/-raporlar>
- Beykoz Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Beykoz Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.beykoz.bel.tr/dokumanlar/-raporlar>

- Beylikdüzü Belediyesi. (2012). *Faaliyet Raporu*. Beylikdüzü Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.beylikduzu.istanbul/icerik/stratejik-plan-ve-raporlar>
- Beylikdüzü Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Beylikdüzü Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.beylikduzu.istanbul/icerik/stratejik-plan-ve-raporlar>
- Beylikdüzü Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Beylikdüzü Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.beylikduzu.istanbul/icerik/stratejik-plan-ve-raporlar>
- Beylikdüzü Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. (Beylikdüzü Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.beylikduzu.istanbul/icerik/stratejik-plan-ve-raporlar>
- Beylikdüzü Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Beylikdüzü Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.beylikduzu.istanbul/icerik/stratejik-plan-ve-raporlar>
- Beyoğlu Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. Beyoğlu Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.beyoglu.bel.tr/beyoglu-belediyesi/detay/2017-Yili-faaliyet-Raporu/362/6719/0>
- Beyoğlu Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Beyoğlu Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.beyoglu.bel.tr/beyoglu-belediyesi/detay/2017-Yili-faaliyet-Raporu/362/6719/0>
- Bulut, S. (2010). *Türkiye’de Aktif İstihdam Politikası Aracı Olarak Düzenlenen İşgücü Eğitim Kurslarının İstihdam Açısından Belirleyiciliği*. (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Erişim No: 277230).
- Caner C. ve Ünal F. Yerel Yönetimler ve Sosyal Politika(lar), sosyal Belediyecilik. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 49, 2, 31-49.
- Coşkun, R. , Altunışık, R. ve Yıldırım, E. (2017). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri-SPSS Uygulamalı. Sakarya, sakarya Kitabevi.
- Çağdaş, T. (2011). Türkiye’de Yerel Yönetimlerde İdari Özerklik. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 1, 391-416.
- Çatalca Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Çatalca Belediyesi web sitesinden erişilen adres: http://www.catalca.bel.tr/download/2016_faaliyet_rapor.pdf

- Demirci, S. (2011). *Türkiye’de İstihdam Aracılık Hizmetlerinde Özel İstihdam Bürolarının Rolü*. (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Erişim No: 280187).
- Erdem, H. F. (1993). İbni Haldun’un Devlet Görüşü. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6, 157-179.
- Ersöz, Y. H. (2004). Sosyal Politika Perspektifinden Yerel Yönetimler (İngiltere, İsveç ve Türkiye Örneği). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Esenyurt Belediyesi, Haberler. 11.05.2018 tarihinde <http://www.esenyurt.bel.tr/icerik/70/1152/esbim-gunde-150-kisiyi-istihdam-ediyor.aspx> adresinden alınmıştır.
- Esenyurt Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. Esenyurt Belediyesi web sitesinden erişilen adres: https://www.esenyurt.bel.tr/isDosyalar/uploads/files/2015_YILI_FAALIYET_RAPORU.pdf
- Eyüp Belediyesi (2014). *Faaliyet Raporu*. Eyüp Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.eyupsultan.bel.tr/tr/main/pages/plan-program-ve-raporlar/728>
- Eyüp Belediyesi (2015). *Faaliyet Raporu*. Eyüp Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.eyupsultan.bel.tr/tr/main/pages/plan-program-ve-raporlar/728>
- Eyüp Belediyesi (2016). *Faaliyet Raporu*. Eyüp Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.eyupsultan.bel.tr/tr/main/pages/plan-program-ve-raporlar/728>
- Güler T. & Yılmaztürk A. (2017). Sosyal Devlet Anlayışının Yerel Karşılığı, sosyal Belediyecilik ve Temel Sorunları. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6, 1, 4-10.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2012). *Faaliyet Raporu*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi web adresinden erişilen adres: <https://www.ibb-istanbul/SitePage/Index/176>
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi web adresinden erişilen adres: <https://www.ibb-istanbul/SitePage/Index/176>
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi web adresinden erişilen adres: <https://www.ibb-istanbul/SitePage/Index/176>

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi web adresinden erişilen adres: <https://www.ibb-istanbul/SitePage/Index/176>
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi web adresinden erişilen adres: <https://www.ibb-istanbul/SitePage/Index/176>
- Kağıthane Belediyesi, Haberler. 19.05.2018 tarihinde http://www.kagithane.istanbul/kagithane_hakkinda/detail/Engelliler-Merkezi/39/198/202_adresinden_alinmistir.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi(Kavramlar, İlkeler ve Teknikler), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, S. F. (2013). *Türkiye’de Yerel Yönetim Politikaları ve Mevcut Bazı Siyasi Partilerin Yerel Yönetim Yaklaşımları*. (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Erişim No: 331151).
- Koçak, O. , Arslan, H. ve Eti, S. (2017). Belediyelerde Sosyal Politika Uygulamaları ve Pendik Belediyesi Örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7, 12, 119-144.
- Koçak, O. ve Tiryaki D. (2010). Türkiye’de Belediyelerde Sosyal Politika Uygulamaları ve Eskişehir Örneği. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, 3, 213-234.
- Koçak O. ve Kavi E. (2014). Sosyal Politika Aktörü Olarak Sosyal Girişimci Belediyecilik. *Hak-İş Uluslar arası Emek ve Toplum Dergisi*, 3, 3, 26-49.
- Küçükçekmece Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Küçükçekmece Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://kucukcekmece.istanbul/icerikler/yayinlarimiz/faaliyet-raporlari/1946>
- Küçükçekmece Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Küçükçekmece Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://kucukcekmece.istanbul/icerikler/yayinlarimiz/faaliyet-raporlari/1946>
- Maltepe Belediyesi, Haberler. 19.05.2018 tarihinde <http://www.maltepe.bel.tr/guncel/haberler/180-kadina-girisimcilik-mutfagi-sertifikasi> adresinden alınmıştır.
- Pendik Belediyesi. (2012). *Faaliyet Raporu*. Pendik Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.pendik.bel.tr/sayfa/detay/faaliyet-raporu>

- Pendik Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Pendik Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.pendik.bel.tr/sayfa/detay/-faaliyet-raporu>
- Pendik Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Pendik Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.pendik.bel.tr/sayfa/detay/-faaliyet-raporu>
- Pendik Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. Pendik Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.pendik.bel.tr/sayfa/detay/-faaliyet-raporu>.
- Pendik Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Pendik Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.pendik.bel.tr/sayfa/detay/-faaliyet-raporu>
- Sancaktepe Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Sancaktepe Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sancaktepe.istanbul/tr/strateji-gelistirme-mudurlugu-raporlar>.
- Sancaktepe Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Sancaktepe Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sancaktepe.istanbul/tr/strateji-gelistirme-mudurlugu-raporlar>.
- Sarıyer Belediyesi. (2012). *Faaliyet Raporu*. Sarıyer Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sariyer.bel.tr/sayfalar/731/faaliyet-raporlari.aspx>
- Sarıyer Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Sarıyer Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sariyer.bel.tr/sayfalar/731/faaliyet-raporlari.aspx>
- Sarıyer Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Sarıyer Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sariyer.bel.tr/sayfalar/731/faaliyet-raporlari.aspx>
- Sarıyer Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. Sarıyer Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sariyer.bel.tr/sayfalar/731/faaliyet-raporlari.aspx>
- Sarıyer Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Sarıyer Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sariyer.bel.tr/sayfalar/731/faaliyet-raporlari.aspx>
- Silivri Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Silivri Belediyesi web sitesinden alınan adres: <https://www.silivri.bel.tr/uploads/files/2016-faaliyet-raporu-web.pdf>.

- Sultanbeyli Belediyesi. (2012). *Faaliyet Raporu*. Sultanbeyli Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sultanbeyli.istanbul/duyurular/raporlar-ve-planlar>
- Sultanbeyli Belediyesi. (2015). *Faaliyet Raporu*. Sultanbeyli Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.sultanbeyli.istanbul/duyurular/raporlar-ve-planlar>
- Sultangazi Belediyesi. (2012). *Faaliyet Raporu*. Sultangazi Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.sultangazi.bel.tr/tr/faaliyet-raporu>
- Sultangazi Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Sultangazi Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.sultangazi.bel.tr/tr/faaliyet-raporu>
- Sultangazi Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Sultangazi Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.sultangazi.bel.tr/tr/faaliyet-raporu>
- Şahin, Ç. (2017). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Remzi Y. Kıncal(Ed), *Veri Toplama Teknikleri içinde*(s.125-182). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Şişli Belediyesi, Haberler. 19.05.2018 tarihinde <https://www.sisli.bel.tr/icerik/toplum-merkezleri-kayitlari-basladi> adresinden alınmıştır.
- Toplumsal Gelişim Merkezi Eğitim ve Sosyal Dayanışma Derneği, Projeler. Bir Umud Bir Ufuk. 28.04.2018 tarihinde <http://www.togemder.org.tr/bir-umut-bir-ufuk-projesi> adresinden alınmıştır.
- Toprak D. ve Şataf C. (2009). Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 1, 1, 11-24.
- Tuzla Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Tuzla Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.tuzla.bel.tr/icerik/188/1224/faaliyet-raporlari.aspx>
- Tuzla Belediyesi. (2016). *Faaliyet Raporu*. Tuzla Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <https://www.tuzla.bel.tr/icerik/188/1224/faaliyet-raporlari.aspx>
- Üsküdar Belediyesi, Haberler. 12.05.2018 tarihinde <https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/news/uskudar-belediyesi-istihdama-katki-icin-kariy/1186> adresinden alınmıştır.

Üsküdar Belediyesi, Haberler. 12.05.2018 tarihinde <https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/news/deger-sensin-projesi-uskudara-deger-kazandird/1040> adresinden alınmıştır.

Üsküdar Belediyesi, Haberler. 12.05.2018 tarihinde <https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/news/istihdamda-usim-modeli/782> adresinden alınmıştır.

Yılmaz, H. (2014). *Yerel Yönetimler Arası İşbirliğine Örgütlü Bir Rol- Model: Yerel Yönetim Birlikleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Erişim No: 361771).

Zeytinburnu Belediyesi. (2013). *Faaliyet Raporu*. Zeytinburnu Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.zeytinburnu.istanbul/Bilgi-Hizmetleri/Belediye-Yayinlari/Tanitici-Yayinlar/Faaliyet-Raporlari>

Zeytinburnu Belediyesi. (2014). *Faaliyet Raporu*. Zeytinburnu Belediyesi web sitesinden erişilen adres: <http://www.zeytinburnu.istanbul/Bilgi-Hizmetleri/Belediye-Yayinlari/Tanitici-Yayinlar/Faaliyet-Raporlari>

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Solmaz, U. (2018). Belediyelerin istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 1212-1253. DOI: 10.26466/opus.450605